

มงคลสมรสสอง

วัฒนธรรม คริสต์ และ อิสลาม ที่ผู้เขียนนำเสนอนี้ เนื่องจากทั้งสองวัฒนธรรมมีความเป็นมาทางความเชื่อในพระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพองค์เดียว พระองค์เป็นผู้ทรงสร้างสรรพสิ่งในจักรวาลและในพิภพโลกและเป็นผู้ทรงสร้างบรรพบุรุษคู่แรกของมนุษย์ ทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของศาสนาคริสต์และอิสลาม

ศาสนาคริสต์ เชื่อว่าพระเจ้าผู้สูงสุด ผู้ทรงเป็นเบื้องต้นและเบื้องปลายเป็นผู้สามารถบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างเพียงคำตรัสของพระองค์ ชาวฮิวเรียกว่า "ยะโฮวา" ฉะนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่เราจะเชื่อว่าพระองค์ทรงสร้างโลก สร้างน้ำ สร้างฟ้า สร้างพืช สร้างสัตว์ และสร้างมนุษย์ จนเมื่อมนุษย์คู่แรกทำผิด

โดยไม่เชื่อฟังพระองค์ ความบาปจึงได้เกิดขึ้น ตั้งแต่นั้นมาพระองค์จึงมีโครงการไถ่บาปให้มนุษย์ โดยพระองค์ลงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ มีกำเนิดจากหญิงพรหมจารีและมีความเป็นอยู่อย่างมนุษย์ในนาม "เยซู ผู้เป็นบุตรของพระเจ้า" เมื่ออายุ 30 ปีพระองค์ได้ออกสั่งสอนพระคำของพระเจ้า ในเรื่องการกลับใจใหม่ และการช่วยล้างบาปให้มนุษย์ โดยพระองค์ทรงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนตามคำสาปดาพยากรณ์ นั่นคือจุดที่พระองค์ทรงล้างบาปให้มนุษย์โดยพระโลหิตของพระองค์ (เป็นการรับบาปแทนมนุษย์) มนุษย์ใดดำเนินชีวิตตามคำสอนของพระองค์ พระองค์ทรงสัญญาว่าจะช่วยจิตวิญญาณของผู้นั้นให้กลับไปอยู่กับพระเจ้าผู้ทรงสร้างพวกเขา จะ

วัฒนธรรมในเมืองสงขลา (คริสต์ - อิสลาม)

สมัย วิถีรุ่งโรจน์*

ไม่ต้องถูกพิพากษาในบึงไฟนรกอันร้อนยิ่ง หลังจากถูกฝังในอุโมงค์ 3 วันพระองค์ทรงเป็นขึ้นมาจากความตายอยู่กับสาวก 40 วัน จากนั้นจึงเสด็จขึ้นสวรรค์ และพระองค์ได้ตรัสว่าพระองค์จะกลับมาอีก ในวันนั้นจะเป็นวันที่พระองค์จะมาพิพากษามนุษย์โลก สาวกได้รวบรวมคำสอนของพระองค์รวมเรียกว่า *พระคริสตธรรมคัมภีร์* หรือ *คัมภีร์ไบเบิล*

ศาสนาอิสลาม ก็มีความเชื่อในพระเจ้าผู้ทรงสร้าง ในภาษาอาหรับเรียกนามพระองค์ว่า "อัลลอฮ์" "อัลเลาะห์" และเรียกผู้นับถือศาสนาอิสลามว่า "มุสลิม" คำว่า อิสลาม แปลว่า *ศานติ ความปลอดภัย ความสงบสุข ความหมายโดยอรรถ หมายถึง การมอบกาย และจิตใจแก่ผู้เป็นเจ้า และความหมายทางจริยปัญญา หมายถึง การแสวงหาอุดมคติ ความเที่ยงธรรม มีผู้นำศาสนา คือ "นบีโมฮัมมัด หรือ มุฮัมมัด"* ซึ่งเชื่อว่าท่านนบีเป็นศาสดาองค์สุดท้ายของโลก เป็นผู้ที่ได้รับโองการจากพระเจ้าให้มนุษย์ปฏิบัติตาม ทุกอย่างพระเจ้าเป็นผู้ควบคุมพระองค์เป็นผู้กำหนดชีวิตของมนุษย์ทุกคน หลักใหญ่ที่มุสลิม

จะต้องปฏิบัติตาม คือ การนมาสการพระเจ้าวันละ 5 เวลา การถือศีลอด การบริจาคทาน ถ้ามีโอกาสให้ไปเมกกะ และเชื่อว่าในวันสุดท้ายของโลก อัลลอฮ์จะมาล้างโลกและพิพากษาโลก แยกมุสลิมออกจากคนนอกศาสนา มีคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์เรียกว่า "อัล-กุรอาน"

มงคลสมรสของสองศาสนามีทั้งความเหมือนและต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามคนในทั้งสองศาสนาในสงขลาก็ยังเคารพกฎหมายไทยว่าด้วยการแต่งงาน ตามกฎหมายไทยชายหญิงจะสมรสกันได้ต้องมีอายุตามที่กฎหมายกำหนด คือ ผู้ชายจะต้องมีอายุ 17 ปีขึ้นไป และผู้หญิงต้องมีอายุ 15 ปีขึ้นไป เมื่อได้สมรสกันถูกต้องตามกฎหมายก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว คือ มีภาวะเป็นผู้ใหญ่ สามารถทำนิติกรรมใด ๆ ได้เช่นบุคคลบรรลุนิติภาวะ (20ปีบริบูรณ์) และถึงแม้จะจัดงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสใหญ่โตแค่ไหนถ้าไม่ได้จดทะเบียนสมรส ก็ถือว่าเป็นโมฆะ คือ หาสมาบรรณตามกฎหมายไม่ การสมรสตั้งแต่อดีตมา ฝ่ายชายมักเป็นผู้เลือกฝ่ายหญิง ถึงแม้จะเป็นแบบคลุมถุงชน ผู้ใหญ่ของฝ่าย

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ชายจะพยายามสืบหาและตัดผู้หญิงที่จะมาเป็นคู่ครองของผู้ชายบุตรหลานของตน โดยยึดสุภาษิตว่า “จะดูข้างให้ดูหาง จะดูนางให้ดูแม่” และเชื่อว่า “ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น” แต่เมื่อสังคมเปลี่ยนไป การแต่งงานแบบคลุมถุงชนก็เริ่มหมดความนิยมหนุ่มสาวได้รับการศึกษามากขึ้น ได้พบปะกันมากขึ้น มีสิทธิ์มีเสียงในการเลือกคู่ครองเองสุภาษิต “จะปลูกเรือนต้องตามใจผู้อยู่” จึงเข้ามาเป็นข้ออ้างในการเลือกคู่แต่งงาน บิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่จะพิจารณาว่าที่ลูกเขยหรือว่าที่ลูกสะใภ้เพียงห่าง ๆ เมื่อลูกหลานนำมาเปิดตัวหรือนำไปให้รู้จัก ไม่สามารถชี้แนะได้อีกและเมื่อทั้งสองตกลงปลงใจกันแล้วก็จะมาขอให้พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ไปขอร้องให้ และจัดการแต่งงานให้ บางครั้งต้องออกเงินใช้จ่ายในงานแต่งงานทั้งหมดไปด้วย หลังจากนั้นก็คอยเลี้ยงหลานต่อไป

ในเมืองสงขลาเป็นเมืองที่เก่าแก่พอสมควร ศาสนาอิสลามเข้ามาก่อนศาสนาคริสต์ ไทยมุสลิมสามารถ อยู่รวมกันกับชาวไทยพุทธอย่างสงบสุข และถ้อยทีถ้อยอาศัยกันมาตลอด ดังนั้นจะเห็นวัฒนธรรมบางอย่างไม่ต่างกัน เช่น พิธีมงคลสมรสของมุสลิม บางอย่างไม่ต่างจากพิธีมงคลสมรสของชาวพุทธ ไม่ว่าจะเป็นการดูฤกษ์ยามก่อนไปขอร้องหรือก่อนจัดแต่งงาน เครื่องประกอบในขบวนขันหมาก ส่วนพิธีมงคลสมรสของคริสตชนอาจจะแตกต่างกันที่การไม่ถือฤกษ์ถือยาม การไม่พิธีพิถันในขบวนขันหมาก อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ ซึ่งผู้เขียนจะให้รายละเอียดต่อไป

มงคลสมรสในคริสต์ศาสนา

พระยะโฮวาเจ้า ทรงดำริว่า “ซึ่งมนุษย์ผู้นั้นจะอยู่คนเดียวก็ไม่เหมาะ เราจะสร้างขึ้นอีกคนหนึ่งให้เป็นผู้เคียงเหมาะกับเขา...แล้วพระยะโฮวาเจ้าจึงทรงบันดาลให้ชายนั้นหลับสนิท เมื่อหลับสนิทอยู่นั้นพระองค์ทรงชักกระดูกซี่โครงข้างหนึ่งของเขาออกมา แล้วทำให้เนื้อติดกันเข้าแทนกระดูกอย่างเดิม ส่วนกระดูกซี่โครงที่พระยะโฮวาเจ้าได้ทรงชักออกจากชายนั้น พระองค์ได้สร้างขึ้นเป็นหญิง แล้วประทานให้ชายนั้น ชายจึงว่า นี่เป็นกระดูกแท้ และเนื้อแท้ของเรา จะต้องเรียกว่าหญิง เพราะหญิงนี้ออกมาจากชาย เพราะเหตุนั้นชายจึงละบิดามารดาของตนไปผูกพันอยู่กับภรรยา และเขาทั้งสองจะเป็นเนื้อหนังอันเดียวกัน”

ข้อความข้างต้น ผู้เขียนนำมาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์เล่มแรก ซึ่งได้กล่าวถึงความเป็นมาของมนุษย์ คู่แรกที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้น คือ อาดัมกับฮาวา ผู้เป็นบรรพบุรุษของมนุษย์ทั้งโลก จะเห็นว่าการสืบเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ได้มีต่อมาจนปัจจุบัน เมื่อหญิงชายต่างเติบโตเป็นหนุ่มสาว และเมื่อมีความรักใคร่ชอบพอกัน จึงหวังที่จะผูกพันและยินยอมเป็นคู่ครองกัน ซึ่งพระเจ้าสนับสนุนให้มนุษย์ได้สมรสกัน พระองค์ตรัสว่า “คนใดที่ได้ภรรยาก็ได้ของดี” แต่ถ้าผู้ใดจะเป็นโสดพระองค์ก็ไม่ว่า ในพระคัมภีร์ 1 โครินธ์ บทที่ 7 ข้อ 2 กล่าวไว้ว่า “ผู้ชายจะไม่แต่งงานกับผู้หญิงเลยก็ดีอยู่ แต่เพื่อป้องกันการใช้ประเวณี จึงให้

ผู้ชายทุกคนมีภรรยาเป็นสิทธิ์ของตัวเอง และจงให้ผู้หญิงมีสามีเป็นสิทธิ์ของตัวเอง” ในข้อ 8-9 ก็กล่าวว่า “คนทั้งหลายที่ยังเป็นโสดและแม่หม้าย...หากเขายังใจไม่ได้ก็ให้ทำการสมรสกันเถิด ซึ่งจะทำการสมรสกันนั้นก็ดีกว่ามีใจฟุ้งซ่านในกามราคะ”

ในการเลือกคู่ครอง พระเจ้าจะไม่สนับสนุนให้แต่งงานกับคนที่มีความเชื่อต่างกัน แต่พระองค์ก็ไม่บังคับ ถ้าผู้ใดมีคู่ครองที่ไม่เชื่อพระเจ้า พระองค์ก็กล่าวสอนว่า “ถ้าพี่น้องคนใดมีภรรยาที่ไม่เชื่อถือพระคริสต์ และนางพอใจจะอยู่กับสามีอย่าให้สามีทิ้งนางนั้นเลย ถ้าหญิงคนใดมีสามีที่ไม่เชื่อถือพระคริสต์และสามีนั้นพอใจอยู่กับนาง อย่าให้นางทิ้งสามีนั้นเลย เพราะด้วยว่าสามีที่ไม่เชื่อถือพระคริสต์นั้นทรงสรรไว้เฉพาะเห็นแก่ภรรยา และภรรยาที่ไม่เชื่อถือพระคริสต์ก็ทรงสรรไว้เฉพาะเพราะเห็นแก่สามี”

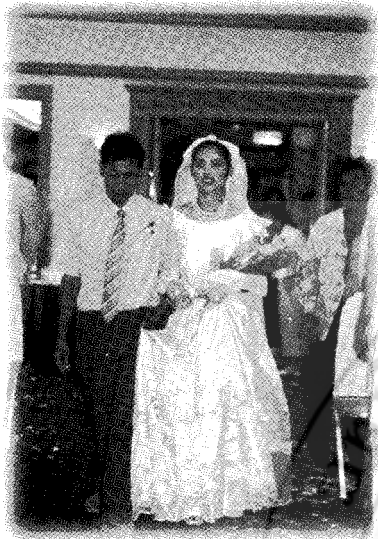
และในพระคริสตธรรมคัมภีร์ก็ได้กล่าวว่า “ถ้าผู้ใดมีบุตรพรหมจารีที่มีอายุเกินขีดแล้ว และเห็นว่าถ้ารักษาไว้จะเป็นเหตุให้เสื่อมเสีย และเห็นสมควรให้มีสามี ก็ให้มีตามบิดาเห็นสมควรได้ไม่มีผิด ให้เขาสมรสได้ แต่ถ้าผู้ใดตั้งใจแน่วแน่ และไม่มี ความจำเป็นและเขามีอำนาจบังคับใจของตนได้ และได้ปรองปรองใจของตัวว่าจะรักษาบุตรให้อยู่เป็นพรหมจารีต่อไป เขาก็กระทำดีอยู่แล้ว เหตุฉะนั้นคนใดที่ยอมให้บุตรทำการสมรสเขาก็กระทำดีอยู่แล้ว แต่ผู้ที่ไม่ยอมให้บุตรทำการสมรส เขาก็กระทำดีกว่า”

ถ้าผู้ใดมีบุตรพรหมจารีที่มีอายุเกินขีดแล้ว และเห็นว่าถ้ารักษาไว้จะเป็นเหตุให้เสื่อมเสีย และเห็นสมควรให้มีสามี ก็ให้มีตามบิดาเห็นสมควรได้ไม่มีผิด ให้เขาสมรสได้

การชื้อและการหมั้น

ในพระคัมภีร์เดิมได้กล่าวถึงบิดาของฝ่ายชายจะเป็นผู้สืบหาหญิงสาวให้มาเป็นลูกสะใภ้ของตน ตัวอย่างเช่น อับราฮาม ได้สั่งให้คนต้นเรือนไปสืบหาผู้หญิงที่จะมาแต่งงานด้วยกับบุตรชายของตน โดยมีกำหนดว่าต้องไม่เป็นหญิงต่างชาติ ต้องมีเชื้อสายเดียวกันกับตน ต้องเป็นผู้หญิงที่บริสุทธิ์ เป็นผู้ที่ดี ทั้งกิริยามารยาท และความมีน้ำใจ เมื่อพบแล้วให้ชื้อมาแต่งงานกับยิศฮาคบุตรชายของตน จะเห็นว่าในสมัยก่อนนั้นพวกยิวซึ่งนับเป็นชนชาติแรกที่เชื่อพระเจ้า ก็ยังต้องเลือกคนดีที่ตนพอใจให้มาเป็นคู่ครองของบุตรจัดเป็นการแต่งงานแบบคลุมถุงชนเหมือนกัน แต่ปัจจุบันเมื่อโลกเปลี่ยนคริสเตียนหนุ่มสาวก็มีอิสระมากขึ้นในการเลือกคู่ครองตามความพอใจของตน แต่มีข้อแม้ว่าจะต้องมีความ

เชื่อในพระเจ้าและองค์พระเยซูคริสต์
เจ้าเหมือนกัน

ซึ่งก่อนจะมีการสู่ขอและมีการหมั้น ทั้งหญิงและชายมักจะรักใคร่ชอบพอกันมาก่อน ซึ่งผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายมักจะสอบถามเรื่องความเชื่อของอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้ามีความเชื่อเหมือนกันก็มักจะดูในเรื่องของบุคลิกนิสัยใจคอ บางรายอาจจะสอบถามว่าลูกเต้าของใคร ฐานะเป็นอย่างไร ซึ่งที่จริงก็ไม่สามารถยับยั้งความรักของทั้งสองได้แต่ถ้ามีความเชื่อต่างกันก็จะแนะนำและสอนเรื่องของพระเจ้าและทางแห่งความรอดบาปโดยองค์พระเยซูคริสต์ซึ่งถ้าตัวเองสอนไม่ได้ก็จะพาครูรักมาให้ปรึกษาหรือนักเทศน์หรือผู้มีความรู้พอช่วยสอน อาจจะใช้เวลาพอสมควร ซึ่งถ้าได้เรียนรู้เรื่องราวเหล่านี้จริง ก็สามารถรับเชื่อได้ และถ้าฝ่ายที่เป็นคริสเตียนมาก่อนไม่รีบร้อนแต่งงาน ก็ดูความเชื่อของคริสเตียนใหม่ให้เขาได้พิสูจน์ความเชื่อของเขาโดยดูจากการประพฤติว่าพยายามกลับตัวกลับใจแค่ไหนในการเดินตามคำสั่งสอนของพระเยซูคริสต์เจ้า ใฝ่ใจในการศึกษาพระคำของพระเจ้าหรือไม่ ไปร่วมนมัสการพระเจ้าทุกอาทิตย์หรือไม่ ร่วมมือในกิจการงานคริสต์จักรแค่ไหน เป็นต้น ถ้าเห็นว่าคนนี้แหละใช่เลยก็จะขอให้ผู้ใหญ่ไปสู่ขอและหมั้น โดยจะนัดวันเวลาที่สะดวกกันทุกฝ่าย ไม่ต้องให้หมอดูหรือใครมาดูฤกษ์ยามให้ เพราะคริสเตียนถือว่าพระเจ้าสร้างทุกวันดีหมดและการยกขันหมากจะไม่เคร่งครัดอาจจะไม่มีก็ได้ เอาตามความสะดวก ส่วนสินสอดทอง

หมั้น ฝ่ายหญิงจะเป็นผู้กำหนดหรือไม่มีก็ได้ แต่ ซึ่งฝ่ายชายจะต้องจัดหามาให้เหมาะสม แต่ไม่สนับสนุนต้องกู้ยืมมา

เมื่อตกลงกันแล้วผู้ชายจะมอบของหมั้นให้พ่อแม่ฝ่ายหญิงแล้วจึงสวมแหวนและสวมสร้อยให้ผู้หญิง จากนั้นให้พ่อแม่และญาติเจ้าสาว ฝ่ายเจ้าสาวจะเลี้ยงอาหารส่วนงานแต่งจะตกลงจัดวันใดก็ได้แต่ความสะดวกทั้งสองฝ่ายรวมถึงเพื่อนฝูงที่จะมาร่วมงานได้

การแต่งงาน

“จงให้การสมรสนั้นเป็นที่นับถือแก่คนทั้งปวง และให้ที่นอนปราศจากมลทิน ด้วยว่าคนเหล่านั้นที่เล่นซู้กันและคนล่วงประเวณีพระเจ้าจะทรงพิพากษา ...ให้ท่านทุกคนได้รู้จักมีภรรยาในทางบริสุทธิ์ และในทางที่จะบังเกิดเกียรติยศ”

นั่นเป็นข้อความจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งถือว่าเป็นพระคำของพระเจ้า ที่มุ่งให้การสมรสของทุกคนถูกต้องบริสุทธิ์ (ไม่เฉพาะแต่คริสเตียนเท่านั้น) เมื่อคริสเตียนได้ไปสู่ขอและหมั้นกันเรียบร้อยแล้ว ทั้งสองฝ่ายก็จะหาวันเวลาในการจัดพิธีสมรส ไม่ต้องดูฤกษ์ยาม แต่จะดูถึงความพร้อมของทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายเจ้าภาพและฝ่ายแขกหรือที่จะมาร่วมงาน

ในพิธีสมรส ผู้ประกอบพิธีให้มักจะเป็นนักเทศน์ หรือผู้ใหญ่ในคริสต์จักร โดยผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายหรือเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเป็นผู้ไปเชิญให้มาเป็นผู้ประกอบพิธีให้ บอกวัน

จงให้การสมรสนั้นเป็นที่นับถือแก่คนทั้งปวง และให้ที่นอนปราศจากมลทิน ด้วยว่าคนเหล่านั้นที่เล่นซู้กันและคนล่วงประเวณีพระเจ้าจะทรงพิพากษา ...ให้ท่านทุกคนได้รู้จักมีภรรยาในทางบริสุทธิ์ และในทางที่จะบังเกิดเกียรติยศ

เวลา และสถานที่ในการแต่ง ซึ่งมักจะประกอบพิธีในโบสถ์ อาจจะประกอบพิธีที่โรงแรมที่จะใช้เลี้ยงก็ได้ ซึ่งพระเจ้าทรงอยู่ด้วยกับผู้ที่เชื่อในพระองค์ ซึ่งจะมีพิธีการดังนี้

เมื่อทุกฝ่ายพร้อม ผู้ประกอบพิธียืนกลางเวที เพื่อนเจ้าบ่าวอาจจะ 2 คนยืนอยู่ด้านซ้าย แยกหรือเข้านั่งเรียบร้อย ก็จะเริ่มพิธีโดยคณะนักร้องที่เตรียมไว้ ร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า และต่อด้วยเพลงที่เหมาะสมกับการแสดงความชื่นชมยินดีที่มีการสมรส มีเนื้อหากล่าวถึงความรัก ความสุข จากนั้นมีเด็ก ๆ ทั้งหญิงชายแต่งตัวสวยงามเดินไปรดดอกไม้ ออกมา ตามด้วยหญิงสาวที่แต่งชุดสวยงามซึ่งเป็นเพื่อนเจ้าสาว อาจจะ 2 คน ถือพานแหวนของเจ้าสาว 1 คน และถือพานใส่ทะเบียนสมรส 1 คน เจ้าสาวถือพวงดอกไม้เดินคล้องแขนพ่อ หรือญาติผู้ใหญ่เดินตามมา แยกที่นั่งอยู่ที่ต้องยืนขึ้นเป็นการให้เกียรติเจ้าสาว

เมื่อเดินมาถึงหน้าพิธี เพลงจากคณะนักร้องก็จะหยุด เด็กไปรดดอกไม้แยกไปยืนข้าง ๆ เพื่อนเจ้าสาวยืนด้านขวา เจ้าสาวกับพ่อยืนต่อหน้าผู้ประกอบพิธี เมื่อเห็นว่าทุกอย่างพร้อม ผู้ประกอบพิธีก็จะเริ่มกล่าว

“พวกเรามาร่วมกันในวันนี้ ต่อพระพักตร์ของพระเจ้า และต่อพยานหลายท่าน เพื่อจะประกาศให้ท่านทั้งหลายได้ทราบถึงการสมรสอันบริสุทธิ์ ของนางสาว.....กับนาย.....”

และหันมาถามเจ้าสาวว่า

“ใครเป็นผู้อนุญาตให้ นางสาว.....สมรสกับนาย.....”

พ่อเจ้าสาวจะเป็นผู้ตอบ ว่า “กระผม หรือข้าพเจ้าเอง” ผู้ประกอบพิธีพยักหน้ารับ จากนั้นพ่อเจ้าสาวก็นั่งลงในที่ที่เตรียมไว้ให้ ผู้ประกอบพิธีก็จะกล่าวถึงความเป็นมาของการสมรสระหว่างชายและหญิง

“พระเจ้าทรงเห็นว่ามนุษย์ จะอยู่คนเดียวนั้นก็ไม่ใช่เหมาะ ถึงแม้ในสวนเอเดน พระองค์ก็ได้ทรงกำหนดและประทานผู้หญิงให้เป็นผู้เคียงเหมาะของผู้ชาย ความผูกพันนี้เหมือนกับความผูกพันของร่างกายกับวิญญาณจิตความตายเท่านั้นที่จะพรากเขาทั้งสองออกจากความผูกพันนี้”

จากนั้นจะยกพระคำของพระเจ้ามาแนะนำ สั่งสอน ในการครองเรือน เช่น “จงยอมฟังซึ่งกันและกันด้วยเกรงกลัวพระคริสต์” และ “ฝ่ายสามีจงรักภรรยาของตน อย่าพูดคำข่มขืนต่อนาง” และ “ภรรยาต้องฟังคำสั่งมิตน เพื่อจะไม่เป็นเหตุให้คนใดว่าหย่าบ้าต่อคำของพระเจ้า... กิริยาการประพฤติของภรรยาต้องปราศจากราคีและมีใจยำเกรงสามี” เป็นต้น

จากนั้นผู้ประกอบพิธีจะให้คู่บ่าวสาวให้คำมั่นสัญญาต่อกัน โดยกล่าวกับเจ้าบ่าวก่อน

“คุณ...(ชื่อเจ้าบ่าว)... จะรับคุณ...(ชื่อเจ้าสาว)... เป็นภรรยาของคุณ เพื่อจะใช้ชีวิตร่วมกันตามคำตรัสสั่งของพระเจ้าที่ได้ให้ไว้สำหรับพิธีสมรสอันบริสุทธิ์ คุณจะรักภรรยาเหมือนที่พระเยซูทรงรักคริสตจักร และจะซื่อสัตย์ จะรักษาเธอ ยามป่วยไข้ ในยามทุกข์หรือในยามสุขจะรักเธอคนเดียว ทั้งจะรักษาตัวของคุณเองเพื่อภรรยาคนเดียวตลอดชีวิต”

ฝ่ายเจ้าบ่าวก็จะตอบว่า “กระผมขอสัญญา”

แล้วหันมาถามเจ้าสาว

“คุณ...(ชื่อเจ้าสาว)... จะรับคุณ...(ชื่อเจ้าบ่าว)... เป็นสามีของคุณ เพื่อจะใช้ชีวิตร่วมกันตามคำตรัสสั่งของพระเจ้าที่ได้ให้ไว้สำหรับพิธีสมรสอันบริสุทธิ์ จะรักเขาคนเดียว ทั้งยามเจ็บไข้ ในยามทุกข์ และในยามสุข ทั้งจะรักษาตัวของคุณเพื่อสามีเท่านั้นตลอดชีวิต”

ฝ่ายเจ้าสาวก็จะตอบ “ดิฉันขอสัญญา”

จากนั้นจะมีการสวมแหวน (แหวนทอง หรือ แหวนเงินก็ได้) โดยทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวได้เตรียมมาแล้ว อาจจะให้เพื่อนเจ้าบ่าวและเพื่อนเจ้าสาวเป็นผู้ถือ เมื่อผู้ประกอบพิธีถามหาแหวนจากเจ้าบ่าวก่อน เมื่อได้แหวนก็มอบให้ผู้ประกอบพิธีก่อน ซึ่งผู้ประกอบพิธีจะกล่าวว่า “แหวนวงนี้ มีลักษณะเป็นวงกลม แสดงถึงความรักอันไม่มีวันสิ้นสุดและเสื่อมคลายต่อกัน ขอให้

คุณสวมแหวนนี้ที่นิ้วนางมือซ้ายให้ กับเจ้าสาว และพูดตามว่า ด้วย แหวนวงนี้ผมมอบไว้กับคุณ พร้อมทั้งสมบัติทั้งหมดของผม กับทั้งความรักอันไม่มีวันสิ้นสุดและเสื่อมคลาย ของผม ตราบเท่าวันตาย ผมขอ สัญญา” เจ้าบ่าวสวมแหวนให้เจ้าสาว ผู้ประกอบพิธีก็จะให้เจ้าสาวพูดและ สวมแหวนให้เจ้าบ่าวเช่นเดียวกัน

เมื่อสวมแหวนเสร็จ ผู้ ประกอบพิธีจะขอทะเบียนสมรสจาก ทั้งสองฝ่าย ซึ่งเพื่อนเจ้าสาวและเจ้า บ่าวจะมอบทะเบียนสมรสให้ ผู้ ประกอบพิธีจะอ่านให้ผู้ร่วมงาน ได้ยินทั่วกัน แล้วมอบทะเบียนสมรส คืน

ในช่วงสุดท้ายของพิธี ผู้ ประกอบพิธีจะกล่าว

“โดยการปฏิญาณและการ มอบแหวนของทั้งสองนี้ จึงเป็น พยานถึงความรักของคนทั้งสอง ต่อ ไปนี้โดยอาศัยอำนาจที่กระผมได้รับ มอบมาเป็นผู้กระทำการของกิตติคุณ

ของพระคริสต์ กระผมขอประกาศว่า คุณทั้งสองได้สมรสกัน เป็นสามี ภรรยาอันถูกต้องในสายพระเนตร ของพระเจ้า และถูกต้องตาม กฎหมายของประเทศไทยด้วย เมื่อ พระเจ้าทรงผูกพันเขาทั้งสองแล้ว **อย่าให้มนุษย์คนใดแยกเขาออก จากกัน** ขอพระเจ้าทรงอวยพระพร แก่ครอบครัวใหม่นี้ ให้การสมรสของ เขาทั้งสองจงมีความผาสุก และมี สันติสุขตลอดไป โดยให้พระคริสต์ ทรงเป็นประมุขในครอบครัวของเขา ทั้งสอง”

หลังจากนั้น จะร่วมใจกัน อธิษฐานสำหรับครอบครัวใหม่ โดยมีผู้นำการอธิษฐาน 1 คน ทุกคนจะ ออกมาร่วมทำงานเลี้ยง ขณะเดียวกัน เจ้าสาวก็จะออกมาโยนช่อดอกไม้ ซึ่งมักจะมีสาว ๆ มารอเพื่อแย่งช่อดอกไม้ ซึ่งเป็นความเชื่ออย่างสนุก ๆ ว่าผู้ได้ช่อดอกไม้จะเป็นผู้ที่ได้ แต่งงานคนต่อไป จากนั้นเจ้าบ่าว และเจ้าสาวจะตัดเค้กแจกแขก ซึ่งนับ เป็นช่วงที่สร้างความหวานชื่น ในวันสมรส

สุดท้ายงานเลี้ยงเสร็จ ผู้ใหญ่และเพื่อนฝูงจะพาเจ้า บ่าวและเจ้าสาวมาส่งเข้าห้อง หอ โดยเจ้าบ่าวจะเป็นผู้อุ้ม เจ้าสาวเข้าประตูห้อง ใน เรื่องการให้ผู้ใหญ่ที่มีความสุข ในครอบครัวมาปูที่นอนให้ เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องมี

การหย่า

พระยะโฮวาจอมพลโยธา ตรัสว่า “เราเป็นผู้เกลียดการหย่าร้างกัน” ... “เราซึ่งคนข่มเหงเมีย เจ้าทั้งหลายจงระวังจิตใจของเจ้าไว้ให้ดี และอย่าประพฤติไม่ซื่อตรงต่อนาง”

จากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ทำให้คริสเตียนทุกคนรู้แน่ชัดว่า พระเจ้าไม่ประสงค์ให้มีการหย่าร้าง ฉะนั้นเมื่อจะสมรสต้องคิดพิจารณา ตรึกตรองให้ดีว่า ผู้หญิงหรือผู้ชายที่จะเลือกมาเป็นคู่ครองนั้น เป็นคนดี และเหมาะสมแน่แล้ว เพราะเมื่อสมรสกันแล้ว ไม่มีสิทธิ์จะเลิกหรือแต่งงานใหม่ แต่พระเจ้าก็มีทางให้หย่าและแต่งงานใหม่ได้อยู่ 2 ทาง คือ

1. ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียชีวิต ถ้าต้องการแต่งงานใหม่ก็สามารถแต่งงานได้

2. ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทำผิดประเวณี อีกฝ่ายมีสิทธิ์ฟ้องหย่า และสามารถจะแต่งงานใหม่ได้ แต่ถ้าฝ่ายไม่ได้ทำผิด จะยกโทษให้และทั้งสองฝ่ายให้อภัยกัน ก็สามารถอยู่ด้วยกันต่อไปได้

ซึ่งถ้าหย่านอกเหนือจากเหตุผลทั้งสองที่กล่าวมา จะแต่งงานใหม่ไม่ได้ ทั้งคู่จะต้องอยู่เป็นโสดตลอดชีวิต และถ้าทั้งสองฝ่ายต้องการจะกลับมาคืนดีกัน และจะใช้ชีวิตร่วมกันอีก ก็จะเป็นการดียิ่ง เพราะพระเจ้าประสงค์อย่างนั้น

มงคลสมรสในศาสนาอิสลาม

คัมภีร์อัลกุรอานโองการที่ 221 กล่าวว่า “ท่านทั้งหลายอย่าได้แต่งงานกับหญิงต่างศาสนาจนกว่านางจะศรัทธาในอิสลาม ทาสที่มีศรัทธานั้นดีกว่าพวกนาง แม้นางจะทำให้ท่านทั้งหลายพอใจก็ตาม และท่านทั้งหลายอย่าได้แต่งงานกับชายต่างศาสนา จนกว่าเขาจะศรัทธาในอิสลาม ทาสที่มีศรัทธานั้นดีกว่าพวกเขา แม้ว่าพวกเขาทั้งหลายจะทำให้ท่านพอใจก็ตาม บรรดาผู้ไม่มีศรัทธานั้นรังจะนำพาท่านไปสู่ขุมรก” นอกจากนี้อาจจะทำให้มีปัญหาก่อขึ้นในการดำเนินชีวิตคู่ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ในการแต่งงานของมุสลิมนั้นมีจุดมุ่งหมายที่จะทำความสงบทางใจ ป้องกันการผิดประเวณี ต้องการทำนุบำรุงบ้านให้เป็นหน่วยของสังคมที่มีคุณภาพ ต้องการบุตรที่ดีสืบสกุลและดำรงศาสนา ไม่ได้แต่งงานเพื่อกามารมณ์หรือบำบัดความใคร่อย่างเดียว ดังนั้นการแต่งงานของอิสลามถือว่าเป็นบุคคลเดียวกัน ศรัทธาเดียวกันเพราะสามีและภรรยา มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อกันตามบัญญัติของอัลลอฮ์ จะต้องช่วยกัน จะต้องคุ้มครองกัน ตกเดือนกันและกันให้พ้นจากไฟนรก

2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับลูก การที่จะสอนลูกให้เป็นมุสลิมที่ดีนั้น พ่อแม่ต้องเป็นผู้มีศรัทธาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน ในเมื่อพ่อเป็นอย่างแม่เป็นอย่าง ย่อมสร้างความกังวลใจให้เกิดขึ้นในตัวลูกเพราะไม่รู้จะตามใครดี ลูกอาจจะปฏิบัติตนนอกศาสนาแล้วปัญหาก็ตกหนักบนพ่อแม่มุสลิมในวันกียามัต (วันพิพากษาของพระเจ้า)

3. มีปัญหาเรื่องญาติพี่น้อง อิสลามห้ามการตัดขาดญาติพี่น้องไม่ว่าญาติพี่น้องจะเป็นศาสนิกใดขณะเดียวกันก็ห้ามทำพิธีในศาสนาอื่นอย่างเด็ดขาด ปัญหาจะเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่การกิน และผู้ที่มานับถือศาสนาเพราะเพียงหวังจะได้แต่งงานก็ยังไม่มีความรู้พอจะอธิบายให้ญาติของตนฟังได้ ถ้าหากเรื่องอาหารการกินไม่เป็นปัญหาเพราะเข้าใจกันดี ปัญหาอีกข้อหนึ่งที่จะตามมาคือพิธีในศาสนา เช่น การตาย เมื่อญาติที่เป็นศาสนิกอื่นตาย มุสลิมไม่ว่าทุกชนชั้นไม่กราบศพ ไม่ร่วมพิธีเผาหรือฝัง ข้อนี้เริ่มก่อความไม่พอใจแก่ญาติ ยิ่งถ้าพ่อแม่ตายก็ยิ่งจะเกิดปัญหารุนแรงยิ่งขึ้น

แม้ว่าศาสนบัญญัติได้กล่าวไว้อย่างนั้น แต่ก็ยังมีชายหญิงหลายคนที่ไม่พอใจในคนต่างศาสนา ซึ่งบิดามารดาก็ต้องจัดพิธีแต่งงานให้ อย่างที่เรียกว่า การนิกะห์ เพราะเมื่อได้นิกะห์แล้ว ทั้งคู่ก็ต้องรับผิดชอบชีวิตของตนเอง โดยเฉพาะชีวิตฝ่ายวิญญาณจิต

นอกจากนี้ในบทบัญญัติของการเลือกคู่ครองพระเจ้าหรือองค์

อัลลอฮ์ยังห้ามแต่งงานกับบุคคลอีก 3 ประเภทคือ

1. ผู้มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติอย่างใกล้ชิด รวม 7 ตำแหน่ง อันได้แก่ บิดาหรือมารดา บุตรหรือธิดา พี่หรือน้องผู้ร่วมบิดามารดา พี่หรือน้องของบิดา พี่หรือน้องของมารดา บุตรหรือธิดาของพี่หรือของน้องชาย บุตรหรือธิดาของพี่หรือของน้องหญิง

2. ผู้มีความสัมพันธ์ทางตีม่น้ำนมจากแม่นมร่วมกัน มี 2 ตำแหน่ง คือ แม่นมและพี่หรือน้องที่ร่วมตีม่น้ำนมจากแม่นมคนเดียวกัน

3. ความสัมพันธ์กันด้วยภาวะสมรส มี 3 ตำแหน่ง คือ แม่ของภรรยา ลูกสาวของภรรยา (ทั้งโดยเชื้อสายหรือร่วมตีม่น้ำนมก็ตาม) ภรรยาของพ่อ (พ่อเลี้ยง) ภรรยาของลูก (ลูกเลี้ยง)

ส่วนในเรื่องที่ศาสนาอนุญาตให้ผู้ชายสามารถมีภรรยาถึง 4 คนได้นั้นก็ต่อเมื่อชายนั้นสามารถให้ความยุติธรรมแก่ภรรยาทั้งสี่ได้โดยไม่บกพร่อง ซึ่งมุสลิมในเมืองสงขลาส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาดีพอประมาณ และได้เห็นวัฒนธรรมไทยพุทธมีผิวเดี๋ยวนเดียว ทำให้ชายมุสลิมมีความคิดนิยมภรรยาเดียวมากกว่าการมีภรรยามากกว่าหนึ่ง และอาจจะเป็นเพราะการมีภรรยามากกว่าหนึ่งนั้นดูจะเป็นการยุ่งยากถ้าจะทำให้ถูกต้องตามศาสนบัญญัติในการให้ความยุติธรรมแก่ภรรยาเหล่านั้น ซึ่งในสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้เล่ม 4 ได้อธิบายไว้ว่า

คำว่าให้ความยุติธรรมแก่ภรรยาทุกคนนั้น หมายถึงให้ความยุติธรรมได้ทุกเรื่อง เช่น ให้เครื่องใช้คนแรก 1 ชิ้น ก็ต้องให้คนที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 อย่างเดียวกันด้วย ถ้าจะนอนบ้านแรก 2 คืน ก็ต้องเวียนไปนอนบ้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 บ้านละ 2 คืนด้วย มิเช่นนั้นก็ถือว่ากระทำผิดศาสนบัญญัติ นอกจากนี้ศาสนายังบัญญัติให้ต้องให้ความยุติธรรมโดยต้องปฏิบัติดังนี้

(1) ไม่อนุญาตให้รวมภรรยาไว้ในสถานที่แห่งเดียวกันวันแต่จะได้รับความยินยอมจากนาง

(2) ต้องแบ่งเวรให้ภรรยาแต่ละคนและขณะที่แบ่งเวรให้คนหนึ่งคนใดนั้นไม่อนุญาตให้เข้าไปในบ้านของภรรยาอื่น ๆ ในตอนกลางคืน ไม่ว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ก็ตาม ถ้าเป็นความจำเป็นก็ให้เข้าไปตอนกลางวัน เช่น ไปเอาของ ไปจ่าย ปัจจัยยังชีพที่จำเป็น แต่จะอยู่นานไม่ได้ มิฉะนั้นจะต้องขดใช้ให้ภรรยาเจ้าของเวร

(3) เมื่อสามีมีความประสงค์จะเดินทาง จำเป็นต้องให้บรรดาภรรยาจับสลากและต้องออกเดินทางไปพร้อมกับภรรยาที่จับสลาก

(4) ถ้าชายใดได้แต่งงานกับหญิงหนึ่ง โดยที่ชายนั้นมีภรรยาเดิมอยู่สองคนแล้ว ให้เลิกแบ่งเวรแก่ภรรยาทั้งสองนั้นในช่วงนี้ เพื่อมาอยู่กับภรรยาคนใหม่ โดยมีกำหนดตามเงื่อนไขคือ ถ้าภรรยาคนใหม่เป็นหญิงที่ยังบริสุทธิ์ให้อยู่กับเธอ 7 วัน แต่หากเป็นหญิงที่เสียความบริสุทธิ์แล้วให้อยู่กับเธอ 3 วัน ทั้งนี้

คำ ว่า ำให้ ความยุติธรรมแก่ภรรยาทุกคนนั้น หมายถึงให้ความยุติธรรมได้ทุกเรื่อง เช่น ให้เครื่องใช้คนแรก 1 ชิ้น ก็ต้องให้คนที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 อย่างเดียวกันด้วย ถ้าจะนอนบ้านแรก 2 คืน ก็ต้องเวียนไปนอนบ้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 บ้านละ 2 คืนด้วย มิเช่นนั้นถือว่ากระทำผิดศาสนบัญญัติ

มิต้องขดใช้ช่วงเวลานี้ให้แก่ภรรยาเดิม ในการที่มีบัพญญิตไว้เช่นนี้ แท้ที่จริงมีเจตนาให้มีภรรยาได้เพียงคนเดียว ดังโองการในคัมภีร์อัลกุรอานที่ว่า “ท่านทั้งหลายจงแต่งงานกับหญิงที่ท่านพอใจเกิด สองคน สามคน สี่คน แต่หากท่านทั้งหลายกลัวว่าจะไม่ให้ความยุติธรรมแก่ภรรยาหลายคนได้ ก็จงแต่งงานกับภรรยาคนเดียว”

การแต่งงานของมุสลิมที่ถือปฏิบัติกันมากก็เริ่มตั้งแต่มีการสู่อ การหมั้น พิธีแต่งงานและงานเลี้ยง เช่นเดียวกับไทยพุทธทั่วไป ซึ่งปัจจุบันแต่ละชั้นตอนไม่ยุ่งยากมากนัก การสู่อส่วนใหญ่ชายหญิงมักจะมี ความพอใจกันมาก่อน นัดแนะกันแล้วจึงบอกให้ผู้ใหญ่มาสู่อให้

ชายหรือหญิงที่จะแต่งงาน จะต้องบรรลุนิติภาวะทางศาสนา คือหญิงมีประจำเดือนและชายมีความรู้สึกทางเพศแล้ว เมื่อได้ดูดเพื่อ ความพอใจและเรียนรู้นิสัยใจคอและสู่อแล้ว เงื่อนไขของการแต่งงาน ต้องมีมะฮัรจะขาดไม่ได้คือ เงินจำนวน 101 บาท, หรือ 111 บาท, หรือ 121 บาท (ของหมั้นซึ่งชายให้แก่หญิงและเป็นกรรมสิทธิ์ของหญิงแต่ผู้เดียว) และสินสอดทองหมั้นไม่จำกัดจำนวน อาจจะเป็นเงินหรือทองกองหนึ่ง หรือแหวนเงินวงเดียว หรือถ้าฝ่ายชายไม่มีเงินจะสอนอัลกุรอานแก่หญิงก็ได้ (อิสลามไม่สนับสนุนการฟุ่มเฟือยอวดมั่งอวดมี) มะฮัรนี้จะให้ก่อนแต่งงานหรือภายหลังก็ได้ตามความยินยอมของผู้หญิง

การสู่ขอ

เริ่ม จากฝ่ายชายมอบหมายให้พ่อแม่ หรือญาติผู้ใหญ่ ไปทาบทามสู่ขอกับพ่อแม่ฝ่ายหญิง ส่วนใหญ่พ่อแม่ฝ่ายหญิงจะถามความสมัครใจจากลูกสาวก่อน (บางรายก็ถือเอาการตัดสินใจของพ่อแม่เป็นเอกสิทธิ์) เมื่อพ่อแม่ฝ่ายหญิงจะกำหนดสินสอด (มะฮัร) เงินและทองหมั้นพร้อมกำหนดวันหมั้น มักจะเป็นวันเดียวกับวันแต่งงาน (นิกะห์) ทั้งนี้เพื่อความสะดวก สินสอด (มะฮัร) มักจัดเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่หนึ่ง เป็นสินสอดตามข้อตกลงชุมชนที่จะใช้เปิดดูในวันแต่งงาน โดยกำหนดเป็น

เงินประมาณ 101, 111, 121 บาท ที่ต้องลงท้ายด้วยเลข 1 เป็นเคล็ดความเชื่อที่ไม่ต้องการให้สายสัมพันธ์จบ เช่น เลข 0 แต่ต้องการให้มีต่อจึงต้องต่อด้วยเลข 1 และส่วนที่สอง เป็นสินสอดที่พ่อแม่ฝ่ายหญิงกำหนด อาจจะเป็นหมั้นเป็นแสนบาท โดยที่สินสอด (มะฮัร) ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าสาวจะเก็บไว้เองหรือมอบให้พ่อแม่ก็ได้

หลังจากตกลงเรื่องสินสอดของหมั้นเรียบร้อยแล้ว ก็จะเป็นวันที่จะประกอบพิธีแต่งงาน มุสลิมบางคนจะดูฤกษ์ดูยาม คงเพราะรับอิทธิพลมาจากสังคมไทยพุทธ แต่ไม่

เครื่องครัดนิก เพราะบางคนอาจจะดู
แค่วันสะดวกและเหมาะกับทุกฝ่าย
แต่โดยหลักอันถูกต้องมุสลิมจะต้อง
เชื่อว่าองค์อัลลอฮ์ทรงสร้างทุกวันนี้
หมด จะจัดงานวันไหนก็ได้ ซึ่งขึ้น
อยู่กับประเพณีนิยมของแต่ละท้องถิ่น
ถ้านิยมดูฤกษ์ดูยาม อาจให้ฝ่ายหญิง
หรือฝ่ายชายเป็นผู้ไปหา โดยจะเอา
วันเดือนปีเกิดของหญิงและชายที่จะ
สมรสไปให้โต๊ะครูหรือโต๊ะอิหม่ามดู
ฤกษ์หาวันแต่งงาน มักจะนิยมแต่ง
ในช่วงวันจันทร์ พฤหัสบดี หรือวันศุกร์
ในเดือน 4, 6, 9 หรือ 11 ขึ้นตอน
ต่อไปก็จะเตรียมงาน พิธีจะประกอบ
ที่บ้านฝ่ายหญิง และเป็นหน้าที่ของ
ฝ่ายหญิงที่จะต้องเตรียมสิ่งของ
เครื่องใช้ให้พร้อม

การหมั้น

ตามประเพณีไทยมุสลิมอาจ
เลือกทำได้ 2 ลักษณะ คือ หมั้น
ก่อนทำพิธีนิกะห์ (แต่งงานตามหลัก
ศาสนา) หรือหมั้นหลังทำพิธีนิกะห์
ซึ่งมีข้อห้ามต่างกันกล่าวคือถ้าหมั้น
ก่อนแต่งงาน เจ้าบ่าวจะถูกต้องตัว
เจ้าสาวไม่ได้ จะกระทำกันระหว่าง
ผู้ใหญ่ของทั้ง 2 ฝ่ายเท่านั้น แล้วจึง
แจ้งให้เจ้าบ่าวและเจ้าสาวรู้ว่าตนมีคู่
หมั้นแล้ว เพื่อจะทำให้การติดต่อกัน
ในภายหลังเป็นไปด้วยความสะดวก
คือฝ่ายชายสามารถติดต่อกับญาติ
ของฝ่ายหญิงได้โดยไม่ถูกครหาในทา
ส่วนการหมั้นหลังพิธีนิกะห์แล้ว เจ้า
บ่าวสามารถถูกต้องเจ้าสาวได้ เจ้า
บ่าวจึงสวมของหมั้นให้กับเจ้าสาวได้

การแห่ขันหมาก

เป็นการแห่เจ้าบ่าวไปยังบ้านเจ้าสาวเพื่อ
ประกอบพิธีแต่งงาน เป็นประเพณีนิยมในสังคมเมือง
สงขลา จะมีหรือไม่มีก็ได้ ถ้ามี ขบวนแห่เจ้าบ่าวจะ
ประกอบด้วยขันหมากตามที่ตกลงกัน ซึ่งจะต้องมี
จำนวนเป็นเลขคู่ตั้งแต่ 3, 5 หรือ 9 ขัน ขันหมากสำคัญ
คือ เงินหรือทอง “มะฮัร” ขันหมากพลู ขันของหมั้น
ขันดอกไม้ (หากหมั้นกับแต่งเป็นวันเดียวกัน) นอกนั้นก็
เป็นขนมต่าง ๆ จะต้องเพิ่มขันหมากและขันพลูเพื่อให้
แก่โต๊ะอิหม่ามตอนทำพิธีนิกะห์เป็นกรณีพิเศษ

ผู้ที่ถือขันหมากนิยมเลือกคนที่ประสบความสำเร็จ
ในชีวิตสมรส หรือเป็นคนที่น่านับถือ รายที่
เครื่องครัดมาก ๆ จะห้ามหญิงหม้ายและสาว ๆ ถือขัน
หมาก

ผู้ที่ถือขันหมากนิยมเลือกคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส หรือเป็นคนที่น่านับถือ รายที่เครื่องครัดมาก ๆ จะห้ามหญิงหม้ายและสาว ๆ ถือขันหมาก

การแต่งงาน (นิกะห์)

โดยปกติจะใช้สถานที่ทำพิธีในมัสยิด หรือบ้านพ่อแม่เจ้าสาวในวันแต่งงาน จะไม่นิยมการแห่ขันหมากเหมือนเมื่อก่อน ขบวนเจ้าบ่าวจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับฐานะของฝ่ายเจ้าบ่าว สิ่งที่ขาดไม่ได้คือ ลินสอด (มะฮัร) ที่ได้ตกลงกันไว้ ส่วนของหมั้น ขึ้นอยู่กับที่ตกลงกัน (บางรายฝ่ายเจ้าสาวเป็นผู้จัดการเอง)

ช่วงที่สำคัญที่สุดของการแต่งงานคือการนิกะห์ ต้องประกอบด้วยองค์ 5 ได้แก่ วลี (คือผู้ปกครองของหญิงซึ่งมีสิทธิ์ให้หญิงนั้นประกอบพิธีสมรส ต้องเป็นเพศชาย มีสติสัมปชัญญะ ไม่อยู่ระหว่างประกอบพิธีฮัจญ์ อาจเป็นบิดา ปู่ พี่ชายหรือน้องชายก็ได้) เจ้าบ่าว พยาน 2 คน (ต้องเป็นมุสลิมที่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์และบรรลุนิติภาวะ) ประธานผู้ทำพิธีนิกะห์ (อาจเป็นคนเดียวกับวลีก็ได้ หรือเป็นโต๊ะอิหม่ามในละแวกนั้น) และมะฮัร การทำพิธีก็เหมือนกับการนิกะห์ในสมัยก่อน ดังนี้

เมื่อขบวนเจ้าบ่าวมาถึง ส่วนใหญ่จะใช้สถานที่ที่บ้านของฝ่ายหญิง เจ้าสาวจะหลบไปอยู่ในห้อง ให้พ่อแม่และญาติ ๆ ฝ่ายหญิงต้อนรับ เสิ้ียงน้ำตามสมควร เมื่อถึงเวลาอันสมควร ก็จะประกอบพิธีแต่งงาน (นิกะห์) โดยมีเจ้าบ่าว วลี หรือผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าสาว ส่วนใหญ่พ่อเจ้าสาวจะยกหน้าที่นี้ให้แก่โต๊ะอิหม่ามเป็นผู้จัดการแทน มีพยานรู้เห็นการแต่งงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เป็นมุสลิมชาย และลินสอด (มะฮัร) ที่จะเปิดนับหลังจากการกล่าวคำเสนอของผู้ใหญ่ฝ่ายหญิงและคำตอบรับของเจ้าบ่าว (จำนวน 101 บาท) ก่อนเสร็จพิธีนิกะห์จะมีการอัญเชิญคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อเป็นสิริมงคล

เมื่อองค์ประกอบของการแต่งงานพร้อม วลีก็จะกล่าวคำนิกะห์ให้ภาษาไทยว่า “ข้าพเจ้าทำการนิกะห์นาย.....บุตรของ.....กับ น.ส.....บุตรของ.....ด้วยมะฮัร ตามที่ได้ตกลงกันไว้” (ถ้าวลีเป็นโต๊ะอิหม่ามที่ได้รับมอบหมายจากพ่อเจ้าสาว คำกล่าวก็จะเป็น “ฉันได้รับมอบหมายจากพ่อของเจ้าสาวให้ฉันจัดการแต่งงานนาย.....บุตรของ.....กับ น.ส.บุตรสาวของนาย.....ด้วยมะฮัรจำนวน 101 บาท) หลังจากนั้น วลีจะรับมะฮัรจากเจ้าบ่าวนับจำนวนเงิน 101 บาท ต่อหน้าพยาน เมื่อถูกต้อง โต๊ะอิหม่ามและผู้ร่วมพิธีร่วมกันขอดุอา (ขอพรจากอัลเลาะห์) ให้แก่คู่บ่าว-สาว สุดท้ายอาจจะมีการตีมนมหรือน้ำหวานเล็กน้อย เป็นอันเสร็จพิธีทางศาสนา

ในการกล่าวคำนิกระห์ บางคนจะใช้คำภาษาอาหรับ โดยให้เจ้าบ่าวท่องคำตอบรับการแต่งงานล่วงหน้ามาก่อน เพราะเมื่อถึงเวลาทำพิธีจะได้ไม่มีปัญหา โดยใ้ตะอิหม่ามจะกล่าวบทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งงานที่เรียกว่า “*บาคอกุสตุเบาะห์*”

จบการ “*บาคอกุสตุเบาะห์*” แล้ว ใ้ตะอิหม่ามก็ยื่นมือไปจับปลายนิ้วมือของเจ้าบ่าวนิ้วหนึ่งนิ้วใดก็ได้เพียงนิ้วเดียว พร้อมกับเริ่มประกอบพิธีแต่งงานให้โดยการกล่าววาจาเป็นสำคัญ สมมติว่าเจ้าบ่าวชื่อดลเสาะห์ เจ้าสาวชื่อมีนา ซึ่งเป็นบุตรสาวของ นายฮามัดแต่งงานกันด้วยเงินหัตขันหมากจำนวนอาจะ 101 บาท ใ้ตะอิหม่ามก็จะกล่าวดังนี้ “*ยา...ดลเสาะห์ อากูนิกะห์ อากันดีเกา บารวอเกิ้ลวอลีบาเปาะญอ อากันดาฏู ดือฮันมีนา เป็นดีฮามัด เว็นชะบาญะญอ สะราใ้ตะตีฆอ/ไละตุโยะโก๊ะตุนา*” แปลความว่า “*อา.... ดลเสาะห์ ฉันได้รับมอบหมายจากพ่อ (ของเจ้าสาว) ให้ฉันจัดการแต่งงานเธอกับมีนาบุตรสาวฮามัด ด้วยเงินหัตขันหมากจำนวน 101 บาท ตูนา*” คำว่า “*ตูนา*” เป็นทำนองคำสั่งให้เจ้าบ่าวกล่าวคำตอบรับ เมื่อใ้ตะอิหม่ามกล่าวมาจนกระทั่งถึงคำ “*ตูนา*” ซึ่งคำนี้จะต้องกล่าวลากเสียง พร้อมกับบีบปลายนิ้วมือเจ้าบ่าวที่ได้จับถือไว้เพื่อเป็นการเตือนสำนึกเพราะเจ้าบ่าวต้องรีบกล่าวตอบรับโดยเร็วอย่าให้ทันสิ้นเสียงตูนา เจ้าบ่าวต้องกล่าวตอบรับตามแบบฉบับดังนี้

“*อาฏูตรีมอนิกะห์ญอ ดือฮันอิชีกะห์เว็นชะบาญะญอตะรีชีโบะอิดู*” แปลความว่า “*ฉันยอมรับการแต่งงานตามจำนวนเงินหัตขันหมากดังกล่าวแล้ว*”

หลังจากเสร็จพิธีทางศาสนา เจ้าบ่าวจะเข้าไปปรับตัวเจ้าสาวออกมาจากห้องมาทักทายกันและกัน (บางแห่งไม่ไ้ในเมืองสงขลาจะให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวออกมานั่งเก้าอี้ โดยจัดฉากให้สวยงาม ให้ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงทักทายและอวยพร และบางแห่งจะมีการหลั่งน้ำอวยพร อย่างหลั่งน้ำสังข์ของไทยพุทธ แต่มุสลิมจะใช้เหยือกทองเหลืองทรงสูงใส่น้ำศักดิ์สิทธิ์หลั่งใ้มือเจ้าบ่าวเจ้าสาวและกล่าวอวยพร) จากนั้นจะมีการเลี้ยงคู่บ่าว-สาว มีการรับประทานอาหารร่วมกัน ก่อนญาติมิตรและแขกที่มาร่วมงานจะกลับ เจ้าภาพก็จะมีข้าวเหนียวเหลืองใ้ห่อใ้กลับบ้านด้วย ซึ่งการแต่งงานของมุสลิมในเมืองสงขลา ดูเหมือนข้าวเหนียวเหลืองจะขาดเสียไม่ได้ จะพูดกันติดปากถึงการแต่งงานว่า “*เมื่อไหร่จะได้กินเหนียวเหลือง*” มีความหมายว่า “*เมื่อไหร่จะแต่งงาน*” นั่นเอง เจ้าภาพบางคนที่มีฐานะดีพอจะเลี้ยงอาหารแขกที่มาร่วมงานตลอดวันแล้วแต่ว่าแขกคนใดจะมาร่วมงานในเวลาใด ซึ่งส่วนใหญ่แขกจะร่วมงานช่วงค่ำอีกรอบหนึ่ง ในช่วงนี้เจ้าสาวมักจะเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ จากชุดผ้าถุงปาเต๊ะ เสื้อแขนกระบอกรัดรูปมาเป็นชุดราตรียาวอย่างเจ้าสาวทั่วไป ส่วนเจ้าบ่าวก็จะแต่งสูทคอยต้อนรับแขก ส่งแขก และขอบคุณแขกด้วยการมอบของขวัญให้เป็นที่ระลึก แยกที่ใ้ได้รับเชิญอาจจะมิของขวัญ

มอบให้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเงินใ้ของมอบใ้คู่บ่าว-สาว จากนั้นจะมีการส่งตัวสู่ห้องหอซึ่งใ้จัดเตรียมไว้แล้ว โดยใ้ผู้เฒ่าผู้แก่จูงมือบ่าวสาวเข้าห้องเพื่อเป็นสิริมงคล

การหย่า

องคัลลอฮ์ไม่มีจุดประสงค์ใ้ใ้สามีและภรรยาหย่าจากกัน แต่ใ้เห็นว่าจะอยู่กันไม่ได้จริง ๆ ก็ใ้บังคับใ้สามีภรรยาจำทนอยู่ด้วยกันจนใ้ใ้มีความสุขตลอดชีวิต อิสลามอนุมัติใ้สามีภรรยาหย่ากันได้ แต่เป็นการอนุมัติใ้รั้งเกียจ (คือไม่เต็มใจไม่อยากใ้หย่าถ้ายังประนีประนอมกันได้) ดังนั้นสามีภรรยาจะต้องถนอมน้ำใจกันใ้มากที่สุดเท่าที่ใ้จะมากได้

สามีภรรยามีสิทธิใ้จะขอหย่าได้เมื่อมีเหตุผลสมควรเช่น สามีมีชู้หรือมีเมียอื่นและใ้ไม่เลี้ยงดู ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา หายสาบสูญไปพ้นกำหนด 1 ปี ก็ใ้ไปยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ทางศาสนาขอหย่า หรือถ้าหญิงไม่อยู่ในโอวาท (ใ้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมของอิสลาม) ห้ามปรามกำราบแล้วก็ไม่เชื่อฟัง หรือนางมีชู้ก็ใ้หย่าได้ เมื่อหย่าแล้วผู้หญิงไม่จำเป็นต้องออกจากบ้านสามี จะรอจนครบฮิดดะฮ์คือหลังจากมีประจำเดือน 3 เดือนก็ได้ ยกเว้นนางใ้ทำการนำอายุชัดเจน

การหย่าใ้มีข้อกำหนดว่าใ้หย่าได้ เมื่อผู้หญิงไม่ใ้ประจำเดือนทั้งคู่มิใ้ได้กำลังโมโหและต้องมิพยาน 2 คน การหย่าจะสมบูรณ์ผู้หญิงแต่งงานใหม่ได้ก็ต่อเมื่อครบฮิดดะฮ์

คือหลังจากมีประจำเดือน 3 เดือน และให้คืนดึกกันได้ 2 ครั้ง ถ้าคืนดึกกันก่อน
ครบอดีตอยู่ไม่ต้องนิกะให้ใหม่ให้ของหมั้นใหม่ ในการหย่าแต่ละครั้ง ถึงจะพูด
ว่า “ฉันทหย่าเธอ 3 ครั้ง” แล้วยังถือว่าเป็นการหย่าครั้งนั้นครั้งเดียว ถ้าหย่า
ครบ 3 ครั้งแล้วจะนิกะให้สามีเดิมไม่ได้ จะต้องมีสามีใหม่แล้วเกิดหย่ากับสามี
ใหม่และรอจนครบอดีตอยู่แล้วจึงหวนมานิกะให้กับสามีเดิมได้อีก (ถ้าต้องการ)

เปรียบเทียบพิธีมงคลสมรสระหว่างสองวัฒนธรรม

จากจุดเริ่มต้นและความเป็น
มาเดียวกัน ทำให้ทั้งสองศาสนา คือ
คริสต์และอิสลาม มีความเหมือนกัน
ทั้งในด้านความเชื่อและยึดมั่นในการ
ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ดังนี้

1. เชื่อมั่นในพระเจ้าผู้ทรง
สร้างสรรพสิ่งทั้งปวง จึงมักนำ
พระองค์มาเป็นประธานในพิธีมงคล
สมรส
2. ไม่นับสนุนให้มีการ
สมรสกับบุคคลนอกศาสนาหรือนอก

ความเชื่อ จนกว่าจะสอนเขาให้รับ
ความเชื่อเหมือนกัน

3. ในการไปสูขอ ฝ่ายชายก็
จะเป็นฝ่ายเลือกผู้หญิงที่จะมา
แต่งงานด้วย และมีการสูขอ โดยมี
สินสอดทองหมั้นตามที่ตกลงกัน

4. ในพิธีมงคลสมรส จะมิ
การให้คำมั่นสัญญาของเจ้าบ่าวและ
เจ้าสาว ต่อหน้าพ่อแม่ญาติพี่น้อง
และแขกผู้มาร่วมงาน

5. หลังเสร็จพิธีสมรส จะมี

งานเลี้ยงฉลองแก่ญาติสนิทมิตรสหายตามความสามารถของเจ้าภาพ อาจจะใช้ที่โรงแรมหรู หรือเลี้ยงที่บ้านฝ่ายใดก็ได้ ผู้มาร่วมงานก็จะให้ของขวัญหรือเงินช่วยงานแต่งงาน

6. พระเจ้าผู้ทรงสร้างไม่สนับสนุนให้มีการหย่าร้างกัน จนกว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียชีวิต หรือมีการผิดประเวณี แต่ถ้ายกโทษให้กันก็สนับสนุนให้กลับมาอยู่ด้วยกันได้อีก

ส่วนในด้านที่ต่างกันก็มี ดังนี้

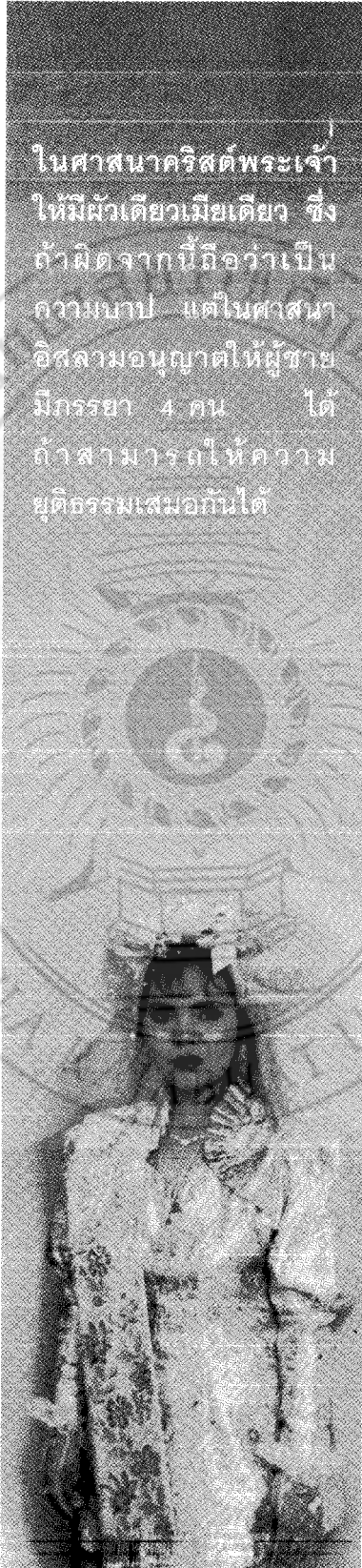
1. คริสเตียนจะไม่มีการดูถูกเหยียดหยามในการสืบทอดหรือการแต่งงาน แต่มุสลิมในเมืองสงขลายังมีบางคนใช้วันเดือนปีเกิดของทั้งสองฝ่ายไปดูถูกเหยียดหยามเช่นเดียวกับชาวไทยพุทธ ทั้งยังมีขบวนการหมกด้วย

2. ชุดของเจ้าสาวและเจ้าสวของมุสลิมมักจะนิยมสวมชุดอย่างชาวมาเลเซีย เช่นเดียวกับมุสลิมใน 4 จังหวัดภาคใต้ในการทำพิธีแต่งงาน ส่วนในงานเลี้ยงจะสวมชุดเจ้าสาวอย่างสากล ส่วนคริสเตียนจะแต่งชุดไทยในการหมั้น และในวันแต่งงานจะนิยมอย่างชุดสากลทั่วไป

3. ในศาสนาคริสต์พระเจ้าให้มีผัวเดียวเมียเดียว ซึ่งถ้าผิดจากนี้ถือว่าเป็นความบาป แต่ในศาสนาอิสลามอนุญาตให้ผู้ชายมีภรรยา 4 คนได้ ถ้าสามารถให้ความยุติธรรมเสมอกันได้

4. ในการหย่า แม้ทั้งสองศาสนาจะไม่ให้หย่า แต่เมื่อมนุษย์ต้องการหย่าพระเจ้าก็ไม่ห้าม แต่ต้องปฏิบัติตามพระคัมภีร์ที่บัญญัติไว้ ซึ่งคริสเตียนที่ประสงค์จะหย่าแล้ว

ในศาสนาคริสต์พระเจ้าให้มีผัวเดียวเมียเดียว ซึ่งถ้าผิดจากนี้ถือว่าเป็นความบาป แต่ในศาสนาอิสลามอนุญาตให้ผู้ชายมีภรรยา 4 คนได้ ถ้าสามารถให้ความยุติธรรมเสมอกันได้

โดยฝ่ายหนึ่งไม่ได้ทำผิดประเวณี จะแต่งงานใหม่ไม่ได้ ถือว่าเป็นบาป และสามารถกลับมาคืนดีกันได้ถ้าอภัยให้กัน แต่มุสลิมจะกำหนดให้คืนดีกัน 2 ครั้ง ถ้าคืนดีกันก่อนอดีตจะ (คือหลังจากมีประจำเดือน 3 เดือน) ไม่ต้องแต่งงานใหม่ ถ้าประจำเดือนมาครบ 3 เดือน จะคืนดีกันต้องให้ของหมั้นใหม่และทำการสมรสใหม่ และถ้าหย่ากับสามีเดิม 3 ครั้ง จะคืนดีกับสามีเดิมไม่ได้ ต้องไปแต่งงานและอยู่กินกับผู้ชายอื่นก่อนและเมื่อต้องหย่ากับสามีใหม่ จึงจะกลับมาคืนดีกับสามีเดิมได้ ถ้าต้องการ

หนังสืออ้างอิง

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. *สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ เล่ม 4*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์ , 2529.

สมัย วิถีรุ่งโรจน์. *พระคริสตธรรมคัมภีร์ : การศึกษาเชิงวิเคราะห์*. ปริญญาพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา , 2531.

_____. *ภาษาและวัฒนธรรมของมุสลิมในเมืองสงขลา*. สงขลา : วิทยาลัยครูสงขลา , ม.ป.ป.

สมชัย อนุมานราชชน . *อัล - อิสลาม* . กรุงเทพฯ : ส่องศยาม , 2534.

“สาระความรู้เกี่ยวกับอิสลาม,” ใน *เมาดิด*. สงขลา : มงคลการพิมพ์ , 2524.

ผู้ให้ข้อมูล

นางช่อหน๊ะ สุระกำแหง อายุ 65 ปี อยู่บ้านเลขที่ 222/4 ถนนนางงาม ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.

นายประทีป วิถีรุ่งโรจน์ อายุ 48 ปี อยู่บ้านเลขที่ 244/15 ถนนกาญจนวนิช ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.

นางวนิดา นิมพันธ์ อายุ 61 ปี อยู่บ้านเลขที่ 4/4 ถนนนราธิวาส ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.

นายสมาน กิจญวงค์ อายุ 50 ปี อยู่บ้านเลขที่ 4/1 ถนนนราธิวาส ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.

นายสาโรจน์ เวชบุรณ์ อายุ 65 ปี อยู่บ้านเลขที่ 107/1 ถนนพัทลุง ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.